

Részletes elemzés a GKM „Kis- és középvállalkozások fejlesztésének koncepciója 2007-2013 tervezet” című anyaghoz

Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy 2007-2013 időszakra szülessen stratégia a magyar gazdaságfejlesztés egyik legjelentősebb területére, a magyar kkv-k fejlesztésére, ahol az eddigi szakmai tapasztalatokra építve, az ÚMFT-hez szervesen illeszkedve a kormány külön is összefoglalja a 2007-2013-as időszakra a kkv fejlesztési politika fő elemeit, és kidolgozza a támogatási formák és eszközök körét.

Ehhez azonban elkerülhetetlen feladat az elmúlt 17 év kkv politikájának elemzése, a jelenlegi gazdasági helyzettel való őszinte szembenézés, és a kkv szektor valós helyzetének bemutatása. Az anyag ezzel adós marad. Az új stratégia megalkotásához be kell mutatni a „kkv Phare program eredményeit”, a rendszerváltozás óta eltelt időszak kormányainak kkv politika terén előidézett hiányosságait, a kkv-k fejlesztése terén mutatkozó diszfunkciókat.

A jelen gazdasági helyzetben a kkv fejlesztési koncepciónak egyértelművé kell tennie, hogy a vállalkozásfejlesztés területén paradigmaváltásra van szükség. Ehhez a tervezetből ki kell tűnnie annak, hogy a stratégia mit tekint eredménynek és kiinduló szakmai alapnak, illetve hogy melyek azok a területek, ahol gyökeresen változtatni kíván. Sajnálatosnak tartjuk azt, hogy a tervezetből nem derül ki az az értékrend és gazdaságfilozófia, amely mentén gondolkodik az előterjesztő a kkv szektorról. Csak ennek ismeretében tudja meghatározni a stratégia a magyar kkv szektor helyét, és jövőbeni szerepét a gazdaságban, illetve az elérendő célokat.

Az anyag hiányosságának tartjuk azt is, hogy a fejlesztéspolitikai tartalmára vonatkozó javaslatok sajnálatos módon nem a jelenlegi intézményrendszerben meglévő empiriára és szakmai ismeretekre épülnek, hanem többségében fikciókon alapulnak, így az előterjesztő sok esetben szakmailag helytelen következtéseket von le.

A koncepció szellemisége éppen ellentétes azon Európai Unió trenddel, mely szerint nagy, integrált, non-profit alapon működő szolgáltató hálózatokkal kívánják serkenteni a gazdasági folyamatokat, ezen belül versenyképesség növekedését és az innovációt.

A koncepció megalapozását célzó helyzetelemzésben a vállalkozók forrásellátása terén téves következtetések levonására alkalmas statisztikai mutatók szerepelnek (pl. banki hitelállomány dinamikus növekedése), amelyből az anyag ténylegesen nem helytálló megállapításokra jut.

A stratégia szerint a vállalkozásoknak szánt fejlesztési programok és eszközök a célcsoport számára sok esetben nem relevánsak. Az előterjesztő is elismeri, hogy a magyar kkv-k 70-80%-a ma Magyarországon nem bankképes, ugyanakkor a mikrofinanszírozás területén kidolgozott javaslatait ezt nem veszik figyelembe. Az anyag mikrofinanszírozási koncepciója figyelmen kívül hagyja az Európai Unió általános tapasztalatait (*Lásd: „Microcredit for Small*

Business and Business Creation: bridging a market gap”). Így ha a mellékelt program valósul meg, a magyar vállalkozások döntő többsége tartós leszakadásra ítéltetik EU-s versenytársaihoz képest.

Az elmúlt időszakban Magyarországon a mikrofinanszírozásnál a problémát nem a finanszírozó szervezetek nem megfelelése jelentette, hanem sokkal inkább az állam diszfunkcionálisan működő szabályozó szerepe és/vagy a forráshiány.

Az előterjesztő a csodaszert abban látja, hogy a mikrofinanszírozásba bevont szervezeti kört bővítené. Fontos lenne, hogy a javaslat a vállalkozások különböző életciklusaira differenciált és komplex vállalkozásfejlesztési eszközrendszert dolgozzon ki, amely figyelembe veszi azt a szakmai tapasztalatot, miszerint másképpen fejleszthető a kezdő, a már működő, vagy a növekedési pályára lépő kkv. Mászt kíván a beszállítói válás kritériumrendszere a fejlesztés területén és mászt a versenyképesség fokozása.

A stratégia hitelessé válásához fel kell vállalni az állam új szerepfelfogásának bemutatását. (A függelékben szereplő kutatási anyagokból kiderül, hogy a vállalkozások fejlődésük legnagyobb akadályát a szabályozási kérdésekben tanúsított állami magatartásában látják, pl.: adózás, tb, gazdasági szabályozás kiszámíthatósága, a támogatási programok szabályozása, pályázati rendszer). Jelenleg a kkv-k számára valóban hiányzik egy számukra „szolgáltató” állami szerepfelfogás bemutatása. Tekintve, hogy ma a konvergenciaprogram nem teszi lehetővé az adó és járulékterhek jelentős csökkentését, ezért az állam legalább egy költség-hatékony intézményrendszer kialakításával és működtetésével biztosítson (támogatott) vállalkozásfejlesztési szolgáltatásokat a vállalkozások széles rétegei számára.

A stratégia nem vállalja fel, hogy mi a viszonya a jelenlegi vállalkozásfejlesztési intézményrendszerhez. A Phare program keretében létrehozott vállalkozói központok működéséről említést sem tesz. (Kialakításuk fejlett nyugat-európai tapasztalatokra épült és téves az a nézet, miszerint ezen intézményrendszer idegen a liberális gazdaságpolitikai felfogástól, hiszen az Egyesült Királysági tapasztalatokra épül). A stratégiában csak az intézményrendszer tárgyilagos és szakmai alapon történő kezelése az elfogadható. Az előterjesztő nem bújhat ki az intézményrendszer fejlesztésével kapcsolatos feladatai alól azzal, hogy egyrészt agyonhallgatja a jelenlegi intézményrendszerhez való viszonyát, másrészt abból a feltételezésből indul ki, hogy a hatékonyabb és sikerebb vállalkozásfejlesztés érdekében új intézményekre van szükség. A paradigmaváltáshoz az is hozzátartozik, hogy az állam - a kkv-k fejlesztését szolgáló intézményrendszer - és a célcsoport között a bizalom és a felelősség a meghatározó érték.

Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy a tervezet messze áll attól a követelménytől, miszerint „A Kormány a 2007-2013 közötti időszakra olyan fejlesztési politikát dolgoz ki, amely az uniós források felhasználásával a lehető legnagyobb mértékben javítja a kis- és középvállalkozások versenyképességét, és hozzájárul a szektorban foglalkoztatottak számának további növeléséhez.” (Tervezet 4. oldal. IX.pont.)

Szakmai tapasztalataink alapján úgy ítéljük meg, hogy amennyiben tervezet szerinti koncepció kerül megvalósításra, akkor Magyarország elveszíti azt a soha vissza nem térő lehetőséget, amely a 2007-13-as időszakban rendelkezésre álló forrásokban rejlik, a kkv szektor fejlesztését és az azt segítő intézményrendszer kialakítását, megerősítését illetően.

Javaslatunk szerint a társadalmi stabilitás megőrzésének és a versenyképesség fokozásának kell a kkv politika fókuszába kerülnie! Így az államnak a kkv fejlesztési politikát külön kell választania az üzleti alapon történő vállalkozásfejlesztéstől és eszközrendszertől. A fejlesztő nem várhatja el, hogy a fejlesztésre szoruló kkv-k más piaci szektorok és szereplők profitját is kitermeljék a támogatás igénybevételéhez. Az újonnan rendelkezésre álló

vállalkozásfejlesztési forrásokat az állam már nem használhatja fel extenzív módon, nem fordíthatja szűk körű domináns érdekek kielégítésére, de szervezetfejlesztésre és kapacitásépítésre sem.

Úgy véljük, hogy a profitorientált pénzpiaci szereplők és piaci alapú vállalkozásfejlesztési termékek helyett a fő hangsúlyt az EU-s elveknek és gyakorlatnak megfelelően, a non-profit alapon történő komplex vállalkozásfejlesztési programokra kell helyezni.

Nyíregyháza, 2007. január 25.

Kovács István
elnök